

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

-

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

-

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

Pakkausten tuottajien ja kuntien 49 a ja 49 b §:ssä tarkoitettu sopimus yhteistoiminnasta ja kustannusten korvaamisesta

Laissa on syytä määritellä selkeästi, mitkä tahot toimivat neuvotteluosapuolina kunnan ja pakkausten tuottajan välisissä neuvotteluissa yhteistoiminnasta pakkausjätteen erilliskeräyksessä ja kustannusten korvaamisesta. On hyvä ottaa huomioon, että lain tasolla yhteistyöhön velvoittaminen on haasteellista. Lisäksi korvausten maksamisessa on syytä huomioida kuntien erityisolosuhteet. Myös siirtymäsäännöksissä annetun määräajan 30.6.2021 saavuttaminen on haasteellista.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

Valtion viranomaiset

Lakiehdotuksessa jätelain muuttamisesta on esitetty, että jokin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ohjaa ja edistää valtakunnallisena viranomaisena jätehuoltorekisteriin hyväksymistä ja merkitsemistä koskevien tehtävien hoitamista. Laissa on hyvä selvittää myös, mikä taho nuo tehtävät hoitaa.

Sähköinen siirtoasiakirjarekisteri

Nyt luotavaa sähköistä siirtoasiakirjarekisteriä olisi mahdollista hyödyntää myös kunnan jätehuoltoviranomaisen jätteen kuljetuksen seurantatehtävässä silloin, kun kunnan vastuulla olevan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Kunnan jätehuoltoviranomaiselle pitäisi tällöin kuitenkin antaa mahdollisuus saada tietoja ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä. Lisäksi siirtoasiakirjasta on selvittävä, onko jäte kunnan vastuulla.

Lukumääräisesti suurin osa saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksista on lähtöisin kotitalouksista, jossa siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuus on jätteen kuljettajalla. Näissä tilanteissa kuljettajalla on siis ehdotuksen mukaan edelleen kaksi lähes samansisältöistä velvoitetta: velvollisuus laatia siirtoasiakirja (121-121 b §) ja velvollisuus antaa tiedot kunnan vastuulla olevan jätteen kiinteistöittäisestä kuljetuksesta kunnan jätehuoltoviranomaiselle (39 § 2 mom.). Kuljettajalle tämä on päällekkäistä työtä. Jätehuoltoviranomaisen olisi mahdollista saada siirtoasiakirjoista seurannassa tarvittavat tiedot jätteen kuljetuksista, mikäli sillä olisi tiedonsaantioikeus siirtoasiakirjarekisteristä saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetuksista toimialueellaan. Kunnan jätehuoltoviranomainen kuitenkin tarvitsee siirtoasiakirjasta tiedon, onko kyseessä kunnan vastuulla olevan jätteen kuljetus.

Jätelakiluonnoksen 121 a §:n mukaan siirtoasiakirjan laatineen jätteen haltijan, ja kotitaloudesta noudettaessa jätteen kuljettajan, on huolehdittava siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta ympäristönsuojelulain 222 §:ssä tarkoitettuun ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Tätä perustellaan sillä, että siirtoasiakirjan tietojen kokoaminen valtakunnalliseen rekisteriin tehostaisi siirtoasiakirjavelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden kuljetusten valvontaa ja seurantaa sekä parantaisi näiden jätevirtojen jäljitettävyyttä.

Ympäristönsuojelulain 222 §:n 3 momentin mukaan ylläpitäjien lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella, kunnan rakennusvalvontaviranomaisella ja kunnan terveydensuojeluviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä ja maksutta oikeus saada

ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä tiedot, jotka ovat tarpeen niille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Kunnan jätehuoltoviranomaista ei ole mainittu tässä kohdassa. Olisi tärkeää ja perusteltua mahdollistaa myös kunnan jätehuoltoviranomaisen tiedonsaantioikeus ympäristönsuojelulain 222 §:ssä, koska kunnan jätehuoltoviranomaisella on velvollisuus seurata kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ja siitä tehdyn päätöksen edellytysten täyttymistä.

Sähköisten siirtoasiakirjojen muoto

Jätelakiehdotuksen 121 a § 1 momentin vaatimus sähköisten siirtoasiakirjojen tietojen olemisesta koneluettavassa muodossa on tarpeellinen. Pelkkä sähköiseen muotoon velvoittaminen ei ole ollut riittävää, sillä esimerkiksi pdf-tiedoston käsittely on lähes yhtä hankalaa ja aikaa vievää kuin paperisten siirtoasiakirjojen käsittely.

Lisäksi on hyvä, että jätelakiehdotuksen 121 b §:ssä poikkeus paperisten siirtoasiakirjojen käyttämiseen sallitaan vain jätteen haltijoille eikä kotitaloudesta jätteen noutaville jätteen kuljettajille. On kuitenkin huomattava, että perusteluissa mainittu sähköisessä siirtoasiakirjajärjestelmässä oleva tekninen ongelma voi koskettaa myös ammattimaista jätteen kuljettajaa, joka noutaa jätteen kotitaloudesta. Tällöin jätteen kuljettaja tarvitsee paperista siirtoasiakirjaa siirron aikana ja tiedot pystytään syöttämään sähköiseen järjestelmään vasta ongelman ratkettua.

Kuljetusjärjestelmän vaikutus rekisterien ylläpitoon

Rekisterien ylläpidon kannalta olisi selkeintä, että kunnan vastuulla olevan jätteen kuljetus järjestettäisiin vain kunnan järjestämänä. Jos Suomessa siirrytään jätelakiuudistuksen ehdotuksen 35-36 §:n mukaisesti kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen sekalaisen yhdyskuntajätteen ja tarvittaessa muun erilliskerättävän jätteen osalta, on kunnan jätehuoltoviranomaisen mahdollista ylläpitää rekisteriä jätteen kuljetuksista (JäteL 143 §) yhdessä kuljetukset toteuttavan kunnallisen jätelaitoksen kanssa.

Jos lakiehdotuksen 37 §:n mukaan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus on edelleen mahdollista järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä, kunnan jätehuoltoviranomainen tarvitsee tällaisessa tilanteessa saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetustietoja varten jätelaitoksen rekisteristä erillisen rekisterin. Tämä aiheuttaa tarvetta moninkertaisten rekisterien pitämiselle, kun kunnan järjestämässä jätteen kuljetuksessa riittäisi periaatteessa yksi yhteinen rekisteri. Jos kunnan jätehuoltoviranomaisella olisi pääsy siirtoasiakirjarekisteriin ja tämän rekisteri toimisi myös jätehuoltoviranomaisen ylläpitämänä rekisterinä jätteen kuljetuksista saostus- ja umpisäiliölietteille, ei erillistä rekisteriä välttämättä tarvita.

tarkistaa ja harkita, voitaisiinko erilliskeräyksen velvoiterajasta määrättäessä käyttää muuta yksikköä kuin kiinteistö. Kuten esimerkiksi ”...kiinteistöittäinen erilliskeräys tulisi järjestää vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta asunto- tai kiinteistöosakeyhtiöltä, asuntolalta tai muulta asumisen yksiköltä, johon kuuluu vähintään viisi huoneistoa...”. Myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen rakennuspaikka-termin soveltamista tässä kohtaa on hyvä selvittää.

Taajama-alueen määrittely

Asetusluonnoksen mukaisen yhdyskuntajätteen erilliskeräyksen järjestämisen ja erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisen valvonnan kannalta on tärkeää, että asetuksessa tarkoitettun taajaman määrittely on yksiselitteinen ja kaikkialla sama, ja että sitä koskeva paikkatieto olisi tietoverkossa yleisesti saatavissa. Käyttökelpoinen rajausta voisi olla esimerkiksi SYKE:n YKR-taajamarajaus.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

Toivomme, että myös varsinaisesta lakiehdotuksesta pyydetään eri tahojen lausunnot.

Rinne Pirjo

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta - Lausunnon ovat antaneet viranhaltijat jätehuoltoasiamies Satu Ojala, suunnittelija Pirjo Rinne, jätehuoltoasiamies Veli-Matti Suhonen ja valvontajohtaja Leena Salmelainen